



MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee
Pikk 61
15065, Tallinn

Teie 19.02.2025 nr 1-6/3111-1; SIM/25-
0181/-1K

Meie 20.03.2025 nr 2-3/670

Kooskõlastuskiri Siseministri määrustele

Austatud Kristina Kallas

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium tänab Siseministeeriumit kaasamise eest seoses „Siseministri määruste muutmise seoses välismaalaste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (rändemenetluste tõhustamine) eelnõuga“.

Kooskõlastame eelnõu järgmise märkusega arvestamisel.

1. Eelnõu § 7 punktiga 38 asendatakse määruse nr 7 §-s 26 sõna „kahe“ sõnaga „kolme“. Kehtiva sätte kohaselt vaadatakse taotlus läbi ja otsus tähtajalise elamisloa andmise või selle andmisest keeldumise kohta tehakse kahe kuu jooksul taotluse esitamise või määruse nr 7 § 2 lõikes 3 nimetatud puuduste kõrvaldamise päevast arvates.

Ettevõtjate vaatest on välistöötaja palkamise protsess ressursimahukas ning selle protsessi ühe kuu võrra pikendamine on muudatus negatiivses suunas majanduse arengu seisukohast. Iga päev, mille ettevõtja peab puudu oleva töötaja värbamisel ootama, on ettevõttele saamata jäänud tulu. Majanduskeskkond on elavnemas ning seda peaksid toetama ka muutused õigusruumis. Näiteks Soome on oma elamisloa protsessis suutnud menetlusaja viia keskmiselt 1 kuule ning osapoolte hea koostöö korral kiirmenetluse erandi isegi 1 nädala pikkusele perioodile.

2024. aasta näitel võib leida, et ühes kuus on keskmiselt ühe ametniku kohta 6,9 taotlust menetluses. Arvestades Tabel 4. toodud taotluste koguarvu, 20 720 taotlust ning sihtrühmade all välja toodud taotluste menetlemisega tegelevate ametnike arvu, umbes 250 ametnikku, see keskmine taotluste arv ei põhjenda menetlusaja pikendamist. Siinkohal juhiks tähelepanu ka meie arvamusel üleliigsete taustaandmete korjele, nagu näiteks sotsiaalmeedia kontod ja surnud lähisugulasi puudutav info, mis kõik lisavad menetluskoormust.

Ettepanek on senine tähtaeg „kaks kuud“ säilitada ning leida võimalusi selle kiirendamiseks.

Lisaks toome välja järgnevad täiendavad märkused:

2. Eelnõu § 6 lõikega 4 muudetakse määruse nr 82 § 5 lg 1 punkti 8.

„8) Eestis viibimise ajal piisavate rahaliste vahendite olemasolu tõendavad dokumendid, sealhulgas tõend taotleja sissetulekute kohta taotluse esitamisele vahetult eelnenud kolme kuue kuu jooksul, millest nähtub vähemalt sissetuleku suurus, regulaarsus ja allikad;“;

Juhime tähelepanu, et kooskõlastamisele saadetud eelnõu versioonis on sätte uude sõnastusse jäänud viide nii kolmele kui kuuele kuule. Seletuskirjast lähtuvalt peaks sätte sõnastuses rääkima vaid taotluse esitamisele vahetult eelnenud kolme kuu sissetulekust.

3. Kehtiva määruse nr 82 § 6 lõike 11 punkt 4 sätestab, et VMS-i § 625 lõike 1 alusel viisa taotlemisel kaugtöö tegemiseks esitatakse taotleja õpingute- ja tööalase elukäigu kirjeldus. Eelnõu § 4 punkti 22 muudatustega tuleb edaspidi kõikidel taotlejatel esitada viisa taotlemisel andmed õppimise, töötamise ja muude oluliste asjaolude kohta. Seega puudub vajadus selle erisuse sätestamiseks kaugtöö viisa taotlemise puhul.

Palume selgitada, kas taotleja õpingute- ja tööalase elukäigu kirjelduse osas antakse ette ka mingi vorm või on planeeritud tehniline arendus või keskkond, kus andmeid esitada? Taotlejad võiksid kiirema menetlemise nimel oma andmeid esitada võimalikult ühetaolised ning samas peaks tagama, et taotleja teadmatuse tõttu ei esitaks ta liiga vähe või mitte asjakohaseid andmeid, mis kõik negatiivselt ja mitte tahtlikult mõjutavad menetluse protsessi otsuse ja ka ajakulu mõttes.

4. Eelnõu § 6 punkti 23 all on kirjeldatud milliste lähedaste sugulaste osas tuleb andmed esitada.

Jääb selgusetuks, millega on põhjendatud ka surnud lähikondlaste andmete küsimine?

5. Samas punktis on lisatud ka sotsiaalmeedia kontode andmete küsimise lisamine: Loetelu kontaktandmete punkti täiendatakse taotleja sotsiaalmeedia kontode andmetega.

Palume selgitada, kas plaanis on täpsustada ka sotsiaalmeedia keskkondade nimekiri, mis kuuluvad esitatavate keskkondade alla? Tuleks arvestada, et sotsiaalmeedia kontosid saab ka privaatselt kasutada, seega sealset sisu ei ole võimalik kontrollida või on see raskendatud ning menetluses takistavaks teguriks. Samuti on erinev, kas isik toodab ise sisu või tarbib sotsiaalmeedia keskkondade sisu. Sotsiaalmeedia kontode alla saab lugeda väga erinevaid keskkondasid, nagu näiteks sotsiaalvõrgustikud, foto- ja videoplatvormid, vestlus- ja kogukonnaplatvormid, voogedastusplatvormid sotsiaalfunktsioonidega, erinevad blogiteenused. Nõue võib tekitada potentsiaalselt väga suure koormusele.

6. Eelnõu § 7 punkt 39 lõige 4 kohaselt võib PPA lõigetes 1–3 sätestatud tähtaega mõjuval põhjusel pikendada. Taotluse läbivaatamise tähtaja pikendamisest, selle põhjusest ja uuest tähtajast teavitab PPA taotlejat viivitamata kirjalikult taotluses näidatud postiaadressil või e-posti aadressil.

Palume täpsustada, kas info kättesaamise hõlbustamiseks võiks teavitus minna võimalusel mõlemal viisil, mitte ühel või teisel. Lisaks paluks täpsustada teatise keelt, kuna tegemist on välismaalastega ning eestikeelesed teated raskendavad kogu menetluse edasist protsessi. Seda eriti juhul, kui elamisloa taotluse menetlusaeg on otseselt seotud puuduste kõrvaldamisega, sest kui esitatakse puudustega taotlus, hakkab ka tähtajalise elamisloa taotluse menetlusaeg kulgema

sellest ajast, kui puudused on kõrvaldatud.

7. Eelnõu § 6 punktiga 31 asendatakse määruse nr 82 § 102 lõikes 1 sõnad „kümme tööpäeva“ sõnadega „30 päeva“. Muudatus on seotud eelnõu § 6 punktiga 11, millega ühtlustatakse PPA-s ja välisesinduses pikaajalise viisa taotluse läbivaatamise tähtajad. Kuna muudatuse järgselt on pikaajalise viisa menetlustähtaeg nii välisesinduses kui ka PPA-s taotlemisel 30 päeva, siis tuleb PPA-s taotlemisel edaspidi esitada pikaajalise viisa taotlus hiljemalt 30 päeva enne viibimisaja lõppemist. Seeläbi on tagatud, et otsus pikaajalise viisa andmise või selle andmisest keeldumise kohta tehakse välismaalase seadusliku viibimisaja jooksul.

Käesoleva punkti osas ei selgu seletuskirjast vajadus PPA's pikaajalise viisa menetlustähtaja pikendamiseks, tähtaegade ühtlustamine ei ole piisav sisuline seletus. Juhul, kui otsustate siiski ettepanekuga edasi minna, siis tuleb põhjalikult läbi mõelda ka muudatuse kommunikatsioon ja eelteavitused, et tagada õigeaegne taotluse alustamine lähtuvalt muudatusest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Marian Vares
+372 5819 4055 Marian.Vares@mkm.ee